

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING till
Landstinget med förslag till landskapslag an-
gående tillämpning av vissa författningar rör-
ande barnskydd.

Landstinget tillkommer enligt 13 § 1 mom. 14 punkten självstyrelselagen för Åland (5/52) lagstiftningsbehörighet rörande barnskydd, med undantag av stadganden hörande till familje- och förmynderskapsrätten samt straffrätten. Någon landskapslag om barnskydd har likväl icke stiftats. Tidigare lagförslag har fällits av Republikens president efter utlåtande av Högsta domstolen, som ansett att landstinget överskridit sin lagstiftningsbehörighet. (Landskapsnämndens framst. nr 2/39 och 13/39).

För att fylla ifrågavarande lucka i landskapslagstiftningen föreslås, med beaktande av avgränsningssvårigheterna beträffande lagstiftningsbehörigheten, att den i riket gällande lagen om barnskydd (FFS 52/36) jämte därtill hörande förordning (FFS 203/36) med stöd av 13 § 2 mom. självstyrelselagen antages som sådana, dock så ändrade, att de från barnskyddet härrörande förvaltningsupp-
gifter som i riket ankommer på social- och hälsovårdsministeriet eller socialstyrelsen och som berör landskapets lagstiftningsbehörighet, här skulle anförtros landskapsstyrelsen.

Gällande rikslag och -förordning om barnskydd bifogas denna framställning.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående tillämpning av vissa författningar rörande barnskydd i landskapet Åland.

I enlighet med Landstingets beslut stadgas:

1 §.

Lagen den 17 januari 1936 om barnskydd (FFS 52/36) samt förordningen den 8 maj 1936 angående barnskydd (FFS 203/36) äger, med nedan i denna lag angivna avvikelser, tillämpning i landskapet Åland.

De i 1 mom. angivna författningarna tillämnas i landskapet sådana de lyder då denna lag träder i kraft. Sker därefter ändring i någon av författningarna, skall de ändrade stadgandena gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Upphäves någon i 1 mom. angiven författning skall dess giltighet i landskapet upphöra samtidigt som i riket.

2 §.

De förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § 1 mom. angivna författningarna ankommer på statens myndigheter, skall i landskapet handhas av landskapsstyrelsen, såvitt dessa uppgifter enligt 19 § självstyrelselagen för Åland ankommer på landskapet.

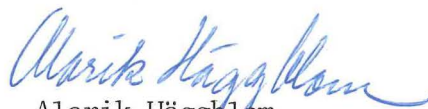
3 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

Mariehamn den 2 november 1976.

L a n t r å d

Lagberedningssekreterare

Alarik Häggblom

Christian Wennström.

L om barnskydd §§ 1—4

1997 S 23

och övriga nödiga kansliutgifter så ock anstaltens övriga nödiga drifts- och underhållskostnader; samt

4) hyra för inrättningens byggnader eller i fråga om egna byggnader deras skäliga hyresvärde.

I taxan fastställas avgiften per vård dag med beaktande av inrättningens ålder, skick och vårdstandard till ett belopp, som skäligen kan anses motsvara kostnaderna i kommunen för motsvarande anstaltsvård i enlighet med 1 § lagen om socialhjälp, likväl högst till det belopp, till vilket de i 1 mom. nämnda utgifterna med avdrag av inrättningens statsunderstöd och andra inkomster än vårdavgifterna, per vård dag stigit under föregående kalenderår eller, i fråga om anstalt, som varit i verksamhet kortare tid, till det belopp var till de kunna beräknas hava stigit under dess verksamhetstid.

Se SRb ang. grunderna för bestämmande av de till statsbidrag berättigade kommunala och privata inrättningarnas egna byggnaders hyresvärde, L 23 a (II). Jfr F om psykiskt efterblivna §§ 32 och 33, S 31; F om statsunderstöd åt barnhem § 7, S 35 (II).

2 §. Taxan fastställas av [socialministeriet] på underställning av kommunens fullmäktige. Framställningen skall åtföljas av en på kommunens bokföring grundad, på fastställt blankett uppsjord redogörelse för inrättningens i 1 § nämnda utgifter och inkomster för föregående kalenderår samt av socialnämndens utlåtande.

Taxan skall bringas till allmänhetens kännedom genom att anslås på kommunens anslagstavla.

3 §. Till anläggningskostnaderna för arbetsinrättning, som avses i 60 § lagen om socialhjälp, hänförs kostnaderna för inköp av byggnadstomt och annat för inrättningens ordinarie verksamhet nödigt jordområde, röjning och utjämning av tomten, byggnad av för inrättningen oundgängliga bostads-, byrå- och ekonomibyggnader och deras försättande i fullständigt skick, anskaffning av anordningar för avlopp och vattenförsörjning samt el- eller annan kraft, byggnad av nödiga vägar, inhägnader och andra fasta anordningar samt anskaffning av möbler, arbets- och hushållsredskap, kläder och annan nödig utrustning samt vårdmateriel ävensom för ledning och övervakning av byggnadsarbete.

Till anläggningskostnaderna hänförs icke de utgifter, som förädlades av regelbundet underhåll samt sedvanlig förnyelse av inventarier och annan utrustning, ej heller värdet av de för utvignings- eller grundreparationsarbeten använda internernas arbetsprestationer. Till grundläggningskostnaderna hänförs icke heller utgifter för anskaffning av sådana förmödenheter, som lämpligt och ändamålsenligt kunna erhållas på inrättningens jordlägenhet. Jfr F om psykiskt efterblivna § 30, S 31.

4 §. (30.12.1970/903) Vid ansökan om socialstyrelsens godkännande av arbetsinrättningens grundläggningsprogram, skall till ansökan fogas:

- 1) kommunens fullmäktiges eller i fråga om kommunalförbund förbundsfullmäktiges beslut om grundande av inrättningen och i sistnämnda fall förbundets grundstadga;
- 2) inrättningens reglemente, som innehåller bestämmelser om inrättningens verksamhetsprogram samt dess löre förvaltning och ordning, eller förslag till reglemente;
- 3) utredning om inrättningens förlägningsplats samt fasad- och grundritningar för de planerade byggnaderna; samt
- 4) kalkyl över de i 3 § 1 mom. nämnda grundläggningskostnaderna.

Vad i 1 mom. är stadgat om handlingar, som skall fogas till ansökan om godkännande av grundläggningsprogram, skall i tillämpliga delar följas även vid ansökan om godkännande av ändringsplaner för arbetsinrättning.

5 §. Statsunderstöd för grundläggningskostnaderna för arbetsinrättning bör sökas hos social- och hälsovårdsministeriet. Till ansökan bör fogas inrättningens av socialstyrelsen godkända grundläggnings- eller ändringsprogram samt ritningar för inrättningen jämte annan nödig utredning. (30.12.1970/903)

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer maximibeloppet för statsunderstöd, som skall beviljas. Statsunderstödet utbetalas av socialstyrelsen på grund av de företedda redovisningarna för grundläggningskostnaderna i en eller flera rater i enlighet med grundläggningsarbetenas fortskridande. (30.12.1970/903)

För den sista raten av statsunderstödet erlägges bör utredning företes över

att de i grundläggningsprogrammet nämnda jordinköpen, arbetena och anskaffningarna vederbörligen verkställts och godkänts,

och att de byggnader och inventarier, för vilka statsunderstöd beviljats, förtigande äro brandförsäkrade till sitt fulla värde.

6 §. F om social- och hälsovårdsministeriets åligganden i vissa till socialförvaltningens område hörande ärenden § 2 mom. 1 p. 2, S 31 (II).

Jfr F om psykiskt efterblivna § 31, S 31.

6 §. Övergår arbetsinrättning, som erhållit statsunderstöd till annan ägare, upphör dess verksamhet eller fyller densamma till betydande del ändrad verksamhet eller av annan orsak icke längre de villkor, som erfordras för tilldelande av statsunderstöd, skall det statsunderstödet grundläggningskostnader beviljade statsunderstödet förordnande av [socialministeriet] återbäras till staten.

Jfr SochtJL §§ 60 a och 60 b, S 15; F om psykiskt efterblivna § 31, S 31.

7 §. [Socialministeriet] utfärdar vid behov närmare föreskrifter tillämpande av denna förordning.

Barnskydd samt vård av psykiskt efterblivna, lösdrivare och rusmedelsmissbrukare

Jfr TuberkulosL §§ 19—20, I 27; L om könssjukdomar § 6, I 33; L om kommunala ungdomsnämnder och om statsunderstöd för det kommunala ungdoms arbetet, N 111 (II); L om skydd för unga arbetstagare, Ar 37; F om anlitande av unga arbetstagare i farliga arbeten, Ar 38.

Se PolisL § 20, H 24 och L om behandling av berusade 8.6.1973/461, som finns intagen därvid.

Jfr KomL § 12, D 1; L ang. stämpelskatt § 65 a, M 71 (II); L om offentliga nöjeställningar §§ 9 och 14, B 30; FörmynderskapsL § 19, Ci 6; Alkohollagstiftning, Ek 83—89; F ang. härbärgerings- och förplägnadsrörelser kap. 3 samt §§ 30 och 35, Ek 66.

Ang. utlämning mellan de nordiska länderna för verkställighet av beslut om vård eller behandling, se S 49 och 50.

S 23 L om barnskydd 17.1.1936/52 *

1 Kap. Barnskyddet och barnskyddsmyndigheterna.

1 §. Med barn avses i denna lag person, som icke fyllt sexton år, och med ung person den, som fyllt sexton, men icke aderton år.

Jfr L om lösdrivare § 1 mom. 2, S 39; UtomskibL § 6, Ci 19; L om värden av dem, som missbruka berusningsmedel § 1 mom. 2, S 44.

2 §. Det samhälleliga skyddet och värden av barn och unga personer ankommer närmast på kommunerna under vederbörande statsmyndighets ledning och kontroll samt därjämte på staten, enligt vad i denna lag här nedan stadgas eller i övrigt stadgats.

Jfr SocialvårdsL kap. 1, S 6 och SocialvårdsF kap. 1, S 7.

Överförande av det område, på vilket omhändertaget barn bodde, från en kommun till en annan inverkade icke på värden av barnet. HFD 1963 A II 116. Jfr KomL § 12, D 2.

3 §. På [vårdsnämnden] ankommer att ombesörja de angelägenheter, som stå i samband med förvaltningen och tillämpningen av barnskyddet i kommun.

I landskommun, som befriats från skyldighet att tillsätta [vårdsnämnd], handhaves barnskyddet av [kommunalnämnden], på sätt särskilt är stadgat.

Hava kommunens fullmäktige så beslutit, bör för handläggningen av till barnskyddet hörande ärenden i nämnden tillsättas en särskild avdelning, på sätt i [lagen om kommunal vårdsnämnd] särskilt stadgas. Efter att i saken hava inhämtat utlåtande av fullmäktige och av [vårdsnämnden] kan [socialministeriet], där barnskyddets ändamålsenliga ordnande sådant kräver, förordna, att en särskild barnskyddsavdelning bör tillsättas.

Vad i denna lag stadgas om [vårdsnämnd], gäller i tillämpliga delar även [kommunalnämnd] eller dess barnskyddsavdelning, som handhar barnskyddet.

De åligganden, som enl. denna lag ankommit på vårdsnämnden eller barnskyddsavdelningen, handhas numera av socialnämnden. Se SocialvårdsL, synnerhet §§ 4, 5, 9, 10 och 26, S 6.

Kommunalnämnden har ersatts med kommunalstyrelsen, KomL kap. 3, D 1.

4 §. [Vårdsnämndens] eller dess avdelnings sammanträde skall vid handläggning av barnskyddsärende förgäva inom slutna dörrar; rätt att bevista sammanträdet tillkommer likväl representant för [socialministeriet], [landshövdingen], stads- eller köpingsstyrelsen

* L om socialstyrelsen § 2 mom. 2, S 2 (II).

Se L om barnvård, § 36, som upphäver stadgandena i denna lag till den del de står i strid med förstnämnda lag.

eller [kommunalsnämnden], så ock statens vederbörande inspektionsmyndighet och kommunens skyddsövervakare samt de övriga barnskyddsfunktionärer, vilkas närvaro av nämnden provas påkallad eller vilka på anhållan sådant tillstoddes, så ock allmän åklagare.

Jfr § 10; HandOftL, B 11; L om offentlighet vid rättskipningen, Pr 24.

5 §. [Vårdsnämnd] skall i mån av behov stå i samverkan med [vårdsnämnderna] i andra kommuner samt såvitt möjligt även med andra sådana myndigheter och organisationer, vilkas verksamhet har samband med barnskyddet.

Jfr SocialvårdL § 19, S 6; SocHjL § 17, S 15; F om psykiskt efterblivna § 2 p. 3, S 31.

2 Kap. Understöddande av barns hemuppföstran.

6 §. [Vårdsnämnd] bör anordna nödig rådgivning för barnavård och barnuppföstran samt vidtaga åtgärder till förekommande och avhjälpande av missförhållanden, som i kommunen yppa sig i avseende å sådan vård och uppföstran.

Se F om barnskydd §§ 4 och 5, S 24; SocialvårdL § 9 mom. 2 p. 7, S 6; F om psykiskt efterblivna § 2 pp. 1 och 2, S 31; L om barndagsvård, S 36.

7 §. Kommun skall i mån av behov antingen själv upprätta och underhålla anstalter, som avse att understöda och komplettera hemmets vård och uppföstran, samt skrida till övriga hithörande åtgärder eller ock understöda sådana av privata organisationer eller personer inrättade anstalter eller av dem anordnad verksamhet, som anses motsvara sagda ändamål.

Se RF § 82, A 1; L om barndagsvård, S 36.

3 Kap. Skyddsåtgärder.*

8 §. Åtgärder, som i detta kapitel omförmälas, skola av [vårdsnämnden] vidtagas, om barn är i behov av samhällsvård av orsak,

a) att barnets föräldrar äro döda eller hava övergivit detsamma;

b) att barnet i följd av kroppslig sjukdom, andesvaghet, sinnessjukdom, abnormitet, vanförhet eller annat dylikt lyte erfordrar sådan särskild vård och uppföstran utom hemmet, som det ej genom föräldrarnas försorg eller annorledes kan erhålla;

c) att föräldrarna på grund av sjukdom, oförstånd, dryckenskap eller av andra sådana orsaker eller förhållanden ej bereda barnet nödig vård och uppföstran och detsamma icke heller annars ägnats omvårdnad;

d) att barnet misshandlas i sitt hem eller där hotas av annan fara till liv, hälsa eller sedlighet; eller

e) att barnet genom eget eller föräldrarnas förvållande bryter mot stadgändena i 7 kapitlet av denna lag eller försummar skolgång jämlikt [lagen om läroplikt] eller genom sitt uppförande bryter mot skolans ordning och icke genom skolans disciplinära medel låter sig rätta.

Nämnden skall likaså vidtaga åtgärder beträffande barn eller ung person, som begått straffbar handling, varå åtal eller straff ej i anseende till barnets ålder eller av annan orsak följer, eller som bettlar eller i övrigt befinnes vara lösdrivare eller anträffas berusad utan att gentemot barnet eller den unga personen i lagen om [alkoholister] stadgade åtgärder böra vidtagas.

Se § 9 mom. 1, § 44 och F om barnskydd §§ 6—8, S 24; FolkSkL §§ 39—41 och 49, N 3; L om lösdrivare § 1, S 39; SL § 1 och 3; 5 mom. 3, St 1; L om unga förbrytare §§ 1—3, S 10; L om vården av dem, som missbrukar berusningsmedel § 1, S 44.

* Jfr FörmynnerskapsL §§ 23 och 34, Ci 6; F ang. tillsyn över barn, födda utom äktenskap, Ci 20; L om könssjukdomar § 6, I 33.

Ang. skyddsåtgärdernas upphörande, se kap. 5.

Ung person, som begått straffbar handling, kunde av barnavårdsnämnden omhändertagas för vård, oaktat han redan ådömts villkorligt straff för sitt brott. HFD 1949 II 307 (omr. 3—2).

Person, vilken som ung förbrytare ådömts villkorligt straff, kunde icke enbart på grund av sin brottsliga handling omhändertagas av barnavårdsnämnden för vård. HFD 1939 II 292, Lm 1960 s. 929.

Beslut om barns omhändertagande av socialnämnden för vård bl.a. på den grund att barnens föräldrar icke samtyckt till att sätta barnen i folkskola, upphävdes, då utredning saknades om att barnen meddelad hemundervisning ej var ändamålsenlig. HFD 1938 II 271.

Barnet i fråga hade fyllt 16 år 20.5.1972. Då han efter vårdterminens utgång 31.7.1972 icke längre befann sig i läroplanens åldern och han efter sagda tidpunkt icke längre kunde omhändertas av socialnämnden på grund av försummad skolgång, ansågs det, att socialstyrelsens beslut 25.5.1972 om hans omhändertagande förfallit. HFD 9.5.1973 ligare 1764. Se HFD 1962 II 277. Jfr även HFD 1939 II 291 och HFD 1966 A II 158.

9 §. Barn, vars föräldrar dött eller som av dem övergivits samt vars vård och uppföstran på grund av medellöshet äventyras, skall av [vårdsnämnden] omhändertagas.

I andra i 8 § nämnda fall skall nämnden, efter omständigheterna, vidtaga någon eller några av följande åtgärder:

a) där orsaken till barnets eller den unga personens otillfredsställande vård eller andra missförhållanden befinnes vara hemmets medellöshet, handlägga saken såsom [fattigvårds]ärend; b) tilldela barnet, den unga personen eller föräldrarna varning inför nämnden eller på annat lämpligt sätt;

c) med föräldrarnas begivande i sin vård tillsvidare omhändertaga barnet eller den unga personen; d) giva föreskrift om barns eller ung persons hållande i lämplig sysselsättning eller om anlitande med avseende å denne av sådan i 7 § nämnd anstalt eller vidtagande av annan sådan åtgärd, som för dess fysiska, andliga och sedliga vård erfordras; eller

e) för barnet eller den unga personen förordna skyddsövervakare.

Jfr § 17 mom. 1 och § 22; F om barnskydd §§ 9—10 och 23, S 24; SocialvårdL § 22, S 6.

På SocM ankom icke, då det avgjordes anmärkning mot tvångsomhändertagande, att direkt meddela förordnande till socialnämnden att utse skyddsövervakare. HFD 14.3.1957 ligare 1181.

10 §. Till skyddsövervakare kan förordnas någon av [vårdsnämndens] medlemmar eller någon av på barnskyddsområdet verksam organisation föreslagen eller annan för uppdraget lämplig person, som därtill samtycker.

Skyddsövervakaren åligger att noga följa med den övervakades levnadsförhållanden, hava tillsyn över och leda hans uppförande, med råd och död bistå föräldrarna i avseende å den övervakades vård och uppföstran samt tillse, att de uppfylla sina skyldigheter gentemot barnet.

Föräldrarna äro förpliktade att lämna skyddsövervakaren alla erforderliga uppgifter beträffande den övervakade.

Iakttagas icke skyddsövervakarens anvisningar, skall han därom anmäla hos [vårdsnämnden] för nödig åtgärd, och är då nämndens ordförande eller funktionär, som av nämnden här till bemyndigats, i brådskande fall berättigad att provisoriskt meddela sådan föreskrift, som i 9 § 2 mom. d punkten säges. Provisoriskt meddelad föreskrift bör ofördröjligen underställas nämnden för godkännande.

Se § 43. Jfr F om barnskydd § 9, S 24.

11 §. Finner [vårdsnämnd] i 9 § 2 mom. nämnda åtgärder ej vara tillfyllest eller har ej skyddsövervakaren lett till avsett resultat, söke nämnden att med barnets eller den unga personens föräldrar eller förmyndare träffa skriftligt avtal, varigenom barnet överlämnas i nämndens vård för att utom hemmet uppföstras.

Sådan barnets met skett

Se § 5 4 SocialvårdL § 2 1 b skärer § 30—31

12 §. Skall [vårdsnämnden] omhändertagas.

Där då eller ung och uppföstran [vårdsnämnden] Se § 5 1

13 §. Om in känd eller befinner lämnats sökas av eller den Kan ej olägligt o nämnd) må ärend där barn träffas.

Se § 41 4 äro varit i vårdnade En på föräldrar omhändertagande förordnas i följande händelse 1970 A

14 §. För barnskyddsområdet verksam organisation föreslagen eller annan för uppdraget lämplig person, som därtill samtycker.

15 §. Skyddsövervakaren åligger att noga följa med den övervakades levnadsförhållanden, hava tillsyn över och leda hans uppförande, med råd och död bistå föräldrarna i avseende å den övervakades vård och uppföstran samt tillse, att de uppfylla sina skyldigheter gentemot barnet.

16 §. Föräldrarna äro förpliktade att lämna skyddsövervakaren alla erforderliga uppgifter beträffande den övervakade.

Iakttagas icke skyddsövervakarens anvisningar, skall han därom anmäla hos [vårdsnämnden] för nödig åtgärd, och är då nämndens ordförande eller funktionär, som av nämnden här till bemyndigats, i brådskande fall berättigad att provisoriskt meddela sådan föreskrift, som i 9 § 2 mom. d punkten säges. Provisoriskt meddelad föreskrift bör ofördröjligen underställas nämnden för godkännande.

17 §. Finner [vårdsnämnd] i 9 § 2 mom. nämnda åtgärder ej vara tillfyllest eller har ej skyddsövervakaren lett till avsett resultat, söke nämnden att med barnets eller den unga personens föräldrar eller förmyndare träffa skriftligt avtal, varigenom barnet överlämnas i nämndens vård för att utom hemmet uppföstras.

18 §. Jfr F om barnskydd § 9, S 24.

Sådan avtal äger samma kraft och verkan, som om barnets omhändertagande för uppfostran utom hemmet skett genom beslut, varom i 12 § stadgas.

Se §§ 47 och 48; F om barnskydd § 12, S 24.

Socialnämnden bör utreda, att i L om barnskydd § 9 mom. 2 åsatt skyddsåtgärder ej är tillfyllest, innan nämnden skriker till tvångsomhändertagande. HFD 18.7.1957 ligga 3306—3307.

12 §. Kommer i 11 § omnämnt avtal icke till stånd, skall [vårdnämnden] besluta, huruvida barnet eller den unga personen skall av nämnden för vård omhändertagas.

Där nämnden beslutat i sin vård omhändertaga barn eller ung person, har föräldrarnas rätt att barnet vårda och uppfostra förverkats och övergår denna rätt till [vårdnämnden].

Se §§ 13—19 och 39—41.

13 §. Ärende rörande barns eller ung persons omhändertagande av [vårdnämnd] skall handläggas av [vårdnämnden] i den kommun, där föräldrarna eller den av dem, i vars vård barnet eller den unga personen befinner sig, har sin hemvist.

Om ingenderas av föräldrarna vistelseort i landet är känd eller om barnet eller den unga personen varaktigt befinner sig i någon annans än föräldrarnas vård eller lämnats utan vård, skall ärendet förberedelsevis undersökas av [vårdnämnden] i den kommun, där barnet eller den unga personen vistas eller anträffas utan vård. Kan ej vid den förberedande undersökningen utan oöffligt dröjsmål utredas, till vilken kommun [vårdnämnd] ärendet enligt 1 momentet borde hänskjutas, må ärendet avgöras av [vårdnämnden] i den kommun, där barnet eller den unga personen vistas eller anträffats.

Se § 41. Jfr SochHJL § 7, S 15.

I ärende rörande barns omhändertagande ansågs barnet ha varit i sin moders vård, ehuru barnets farföräldrar handhaft vårdnaden i ca 9 års tid. HFD 1969 A II 206.

En moder hade, då hon flyttade från Ensi Koti benämnda förstahjälpsheim i T stad, fört sitt minderåriga barn till sina föräldrar i P kommun och där lämnat sitt barn under sådana omständigheter, att hon måste anses ha övergivit barnet. Med beaktande av vad i ärendet framkommit beträffande morföräldrarnas sjuklighet och förhållandena i öfrigt, ansågs barnet ha blivit i behov av omhändertagande sedan vid flytningen från förstahjälpsheimen. Socialnämnden i T stad skulle sålunda handlägga ärendet rörande barnets omhändertagande. HFD 1970 A II 168 (omr. 5—1).

Ett barn, som till följd av tuberkulos varit i behov av anstaltsvård, ansågs ha blivit i behov av omhändertagande, då behovet av anstaltsvård upphört. Moderns bostadsort vid sagda tidpunkt var avgörande för frågan om vilken kommun som var skyldig att anordna omhändertagandet. — Frågan om anordnandet av barnets framtida vård skulle icke avgöras i länsrätten, utan i länsstyrelsen i annan ordning. HFD 17.9.1973 ligga 3368.

14 §. Vid behandling inom [vårdnämnden] av i 12 § nämnt ärende skola barnets eller den unga personens föräldrar, därest deras vistelseort i landet är känd, ävensom de andra personer, i vilkas vård barnet eller den unga personen är eller varit, genom nämndens försorg till sammanträdet kallas för att där höras, eller ock dem beredas tillfälle att avgiva skriftlig förklaring i saken.

Nämnden äger att vid behov i saken muntligt höra också andra personer, som äro underkunniga om barnets eller den unga personens omständigheter och särskilt dess behov av vård, eller att hos dem anhålla om skriftliga upplysningar därom.

Vid sammanträdet böra personliga uppgifter, som röra barnet eller den unga personen, samt de sakförhållanden, vilka inverka å beslutet, till protokollet antecknas.

Se § 38.

Ett ärende ang. omhändertagande av barn hade flera gånger handlagts i socialnämnden. Hörandet av föräldrarna ånyo vid det sammanträdet, där nämnden fattade sitt slutliga beslut om omhändertagandet, ansågs nödigt. HFD 1960 II 658.

15 §. För beslut av [vårdnämnd] eller dess avdelning angående omhändertagande av barn för uppfostran utom hemmet erfordras, att minst tvåtredjedelar av de tillstädesvarande medlemmarna röstat för sådan åtgärd.

Beslutet skall omedelbart för barnets föräldrar avsägas eller, om de icke vid sammanträdet kommit till ståndes, men deras vistelseort i landet är känd, dem ofördröjligen delgivas genom ett till riktigheten styrkt utdrag ur nämndens protokoll jämte beslut. Intyg över delgivandet och tiden för detsamma böra antecknas såväl å det ursprungliga beslutet som å utdraget.

Se F om barnskydd § 13, S 24.

16 §. Har [vårdnämnd] beslutat omhändertaga barn eller ung person, bör samma nämnd bringa beslutet i verkställighet.

17 §. [Vårdnämnds] beslut, varigenom förordnats om barns eller ung persons omhändertagande av nämnden, bör underställas [socialministeriets] fastställelse. Föräldrar, förmyndare eller god man äro berättigade att till [socialministeriet] inlämna skriftlig anmärkning mot beslutet inom trettio dagar, räknat från delfäendet, delgivningsdagen oräknad.

Är den, som inlämnat anmärkning, missnöjd med [socialministeriets] beslut, kan han söka ändring däri genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, och skola besvärshandlingarna inlämnas till högsta förvaltningsdomstolen senast före klockan tolv å trettionde dagen efter delfäendet.

Prövar [vårdnämnden], att verkställighet av dess beslut icke utan fara kan uppskjutas, har nämnden rätt att förordna, att beslutet utan hinder av hemställan skall omedelbart verkställas.

Se F om barnskydd § 13, S 24.

Då anmärkning mot socialnämnds beslut ej framställts hos SochI inom föreskriven tid, upptogs i HFD anförda besvär icke till prövning. HFD 1951 II 537 och 1960 II 36.

18 §. [Vårdnämnds] beslut om barns omhändertagande av nämnden må icke bringas i verkställighet beträffande barn, sedan det fyllt sexton år, förutom då beslutet föranletts av orsak, som omnämnes i 8 § 2 mom.

Beslut om ung persons omhändertagande av nämnden må icke bringas i verkställighet efter det personen fyllt aderton år.

Se rättsfall vid § 8.

19 §. I trängande fall må barn eller ung person av ordföranden i [vårdnämnden] eller av funktionär, som av nämnden därtill bemyndigats provisoriskt sätts under vård och uppfostran utom hemmet.

Har sådan åtgärd vidtagits utan föräldrarnas samtycke, bör saken utan dröjsmål föreläggas nämnden till behandling.

Jfr SocialvårdL § 14 mom. 2, S 6.

4 Kap. Vården och övervakningen av barn, som av [vårdnämnd] omhändertagits.

20 §. Har barn eller ung person av [vårdnämnd] omhändertagits, skall nämnden draga försorg om dess placering i enskilt hem eller barnhem.

Då barn eller ung person placeras i enskilt hem, skall mellan [vårdnämnden] och vårdaren skriftligt avtal träffas, vari vård- och uppfostringsskyldigheterna noggrant fastställas, och skall medlem av [vårdnämnden] eller annan av nämnden befullmäktigad person minst fyra gånger i året besöka hemmet för att övervaka, att avtalet efterlevs. Har barnet eller den unga personen placerats av [vårdnämnd] i annan kommun, bör jämvel denna nämnd tillställas redogörelse för de omständigheter beträffande övervakningen, som framkommit vid ovannämnda kontroll.

Barn eller ung person, som av [vårdsnämnden] omhändertagits, bör beredas omsorgsfull vård och uppfostran, undervisning, varom stadgas i lagen om [läroplikt] samt lämplig undervisning i något yrke eller för någon verksamhet, i främsta rummet sådan, för vilken barnet eller den unga personen har särskild fallenhet.

Är av nämnden omhändertaget barn eller ung person på grund av kroppslig sjukdom, andesvaghet, sinnessjukdom, abnormitet, vanförhet eller annat lyte i behov av särskild vård, bör [vårdsnämnden] vidtaga åtgärd för beredande av ändamålsenlig vård åt barnet eller den unga personen i lämplig anstalt eller annorstädes.

Har barn eller ung person av i 8 § 2 mom. nämnd anledning omhändertagits av nämnden och finner nämnden, att dess uppfostran icke på ett tillfredsställande sätt kan tillgodoses i enskilt hem eller barnhem, och är barnet eller den unga personen ej i behov av den i denna paragrafs 4 moment förutsatta vård, skall nämnden draga försorg om att barnet insättes i uppfostringsanstalt samt, där fråga är om intagning i statens uppfostringsanstalt, underställa ärendet [socialministeriets] avgörande.

Se § 39 mom. 2; F om barnskydd §§ 14-15, 17-20, § 24; L och F om statsunderstöd åt barnhem, § 34 (II) och 35 (II); Folkskoll § 39-41, N 3; L om statens uppfostringsanstalter och grunderna för de i dessa anställda personers pensionsrätt, § 26 (II); F ang. statens uppfostringsanstalter, § 27 (II); L och F ang. statsunderstöd åt kommunala och enskilda uppfostringsanstalter, § 28 (II) och 29 (II).

På länsstyrelse ankom icke att pröva fråga om att till rätten för omvårdnad och uppfostran överlämna barn, som förordnats att uppfostras utom hemmet och intagits i statens skolhem. HFD 1953 II 261.

21 §. Barn eller ung person, som av [vårdsnämnd] omhändertagits, står under nämndens förmynderskap, likväl så att, då barn eller ung person insatts i uppfostringsanstalt, anstaltens föreståndare utövar förmynderskapet förutom beträffande förvaltningen av myndlingen tilläventyrs tillhörig egendom.

Der i föregående moment nämnda förmynderskapet upphör i och med det nämndens omvårdnad om barnet eller den unga personen upphört.

Angående barn eller ung person, som kommit under [vårdsnämnds] förmynderskap, bör anmälan av nämnden göras hos vederbörande domstol.

Se FörmynderskapsL § 23, Ci 6; F om barnskydd § 8, § 24; SocHjL § 50, § 15.

Förmyndare, som tillförordnats före barns omhändertagande av socialnämnden, hade icke rätt att föra talan i ärende, som angick övertagande av barnets egendom av socialnämnden att användas för ersättande av kostnaderna för omhändertagandet. HFD 10.10.1973 liggare 3959.

5 Kap. Skyddsåtgärdernas upphörande.

22 §. Av socialnämnd i enlighet med 9 § 2 mom. punkt c, d och b beslutad skyddsåtgärd upphör beträffande barn, när detta fyllt sexton år, men fortgår i de fall, som i 8 § 2 mom. förutsätts, även därefter, där ej nämnden annorlunda beslutar. Beträffande ung person upphör förenämnda åtgärd vid fyllda tjugu år, såvida nämnden icke finner skäl att redan därförinnan inställa åtgärden. (30.5.1969/346)

Skyddsupsikten upphör likväl icke förr än ett halvt år gått till ända från det beslut fattades om dess anordnande.

23 §. Befinnes barn eller ung person, som av [vårdsnämnden] omhändertagits, ej längre vara i behov av vård och uppfostran utom hemmet, skall barnet eller den unga personen befrias från nämndens omvårdnad. Härom äger i fråga om elev i statens uppfostringsanstalt, [socialministeriet] på föreståndarens framställning besluta, och i annat fall [vårdsnämnden].

Av [socialministeriet] i ärendet fattat beslut är slutligt och bör ofördröjligen bringas till vederbörande [vårdsnämnds] kännedom.

Nämndens omvårdnad om barn, som omförmäles i 8 § 1 mom. punkt a, b, c och d, upphör senast, när barnet fyllt sexton år. Om skäl därtill förefinnes, kan nämnden dock besluta att omhändertaget barn bör hållas under skyddsupsikt högst tre år efter det barnet fritagits från nämndens omvårdnad, dock icke längre än till aderton års ålder.

Nämndens omvårdnad om barn eller ung person, som omförmäles i 8 § 1 mom. punkt e eller i samma paragrafs 2 mom., upphör senast vid uppnådd tjugu års ålder, dock icke förrän ett år efter omhändertagandet. (30.5.1969/346)

När barn eller ung person fritages från nämndens omvårdnad, skall nämnden, då skäl därtill förefinnes, draga försorg om, att ifrågavarande person erhåller lämpligt arbete, nödig beklädnad samt, där personen är behäftad med kroppsligt, erforderliga hjälpmedel för lindrande av lytets följder.

Se § 51 mom. 1; F om barnskydd § 22, § 24; L om invandring, § 73 och F därom, § 74.

Kommun, som omhändertagit barn för att uppfostra utom hemmet, ålades att ersätta annan kommun kostnaderna för barnets intagning i skolhem, ehuru barnet sedermera blivit omhändertaget av sina föräldrar. HFD 1960 II 518.

Besvär över socialnämnds beslut i ärende ang. frigivande från uppfostringsanstalt av barn, som enligt L om barnskydd § 8 mom. 2 och § 11 omhändertagits av nämnden och placerats i sagda anstalt, fick anföras hos länsstyrelsen och därefter i HFD. Saken gällde icke sådan ändamålsenlighet, som bort hänskjutas till Regeringen för avgörande. HFD 1961 II 678.

24 §. Har ung person ingått äktenskap, upphör beträffande honom i denna lag åsyftade skyddsåtgärder.

6 Kap. Uppsikten över vården av fosterbarn.

25 §. Barn, som på åtgärd av annan än [vårdsnämnden] uppfostras i enskilt barnhem eller hos annan person än föräldrarna eller särskilt förordnad förmyndare, benämnes i denna lag fosterbarn. Fosterhemet kallas enskilt hem, där fosterbarn mottagits, och fosterare den person, som åtagit sig att vårda barnet, så ock barnhemsföreståndare.

Såsom fosterbarn anses icke barn, som insatts i elevhem eller för skolgångstiden, under ferierna eller annan tillfällig anledning hos enskild person.

Försåvitt särskilda omständigheter det påkalla, må socialnämnd besluta, att barn, som vistas hos annan än föräldrarna eller förmyndaren, men enligt de föregående momenten icke är att hänföra till fosterbarn. Skall tillämpliga delar gällande beträffande barn, som erhåller dagvård i privathem, medan det åtnjuter dagvård. (12.1.1964/23)

Se § 44 och § 51 mom. 1; L om barnskydd, § 30.

26 §. Om mottagande av fosterbarn skall anmälan hos [vårdsnämnd] av fostrare göras inom åta dagar, räknat från det barnet mottagits för vård.

Om mottagande av fosterbarn, som skett före denna lags ikraftträdande, bör här stadgad anmälan göras inom två månader efter det lagen trätt i kraft.

Förflyttas fosterhem eller barnhem till annan plats, bör anmälan därom hos [vårdsnämnden] göras av fosteraren inom i 1 momentet föreskriven tid.

Har fosterbarn dött eller fosteraren givit det till sig, bör fosteraren inom fyra dagar därefter härom göra anmälan hos [vårdsnämnden].

[Vårdsnämnd] kan på ansökan berättiga i kostnaden förefintligt enskilt barnhem att göra i 1 och 4 mom. nämnda anmälningar per kalendermånad före löpande dagen i följande månad.

Se § 42; F om barnskydd § 23, § 24. Jfr L om barnskydd § 28, § 36.

27 §. Har fosterbarn mottagits i hem, skall nämnden omhändertagits av nämnden.

[Vårdsnämnd] omhändertagits av nämnden.

Befinnes för detta meddelat, nämnden söker ständ. Vinnes fosteraren att

att draga försök denna åtgärd, äger nämnden hemvändig L och 19 § str.

[Socialnämnd] barn i dagvård eller andra så många sådana i fosterhemmet (12.1.1968/25)

Se L och F om 28 §. [Vårdsnämnd] eller barnhem fosterbarn.

Se L om 29 §. [Vårdsnämnd] personer att g

avsedda uppfostra delar gäll

är stadgat. Se F om barn

7 Kap. Bar

30 §. Barn, om annan d

En [vårdsnämnd] eller

andra plats

med en av

den enskild

ställe såframt

av föräldrar

Beträffande

föräldras rätt

för åtgärd

Se § 45; F om

14. 14. 50; L om

12. 51

31 §. [Vårdsnämnd] eller

14. 14. 10/7

stadgandet i 20 § 3 mom. meddelats åt av [vårdsnämnd] omhändertaget barn eller ung person.

Se SoCHJL § 43 och 44, S 15; F om barnskydd § 30, S 24; SRb ang. uträkande och redovisning av i 39 § lagen om barnskydd nämnda kostnader samt om deras ersättning av statsmedel § 2, S 25 (II).

Ersättning av statens medel för kostnader, som föranletts av yrkesundervisning, var beroende av SocM:s prövning. HFD 1967 A II 161.

40 §. Socialnämnd har rätt att för barn eller ung person, som omhändertagits av nämnden, uppbära och lyfta de i 34 § lagen om socialhjälp avsedda förlöpande eller i ett för allt inflytande inkomster och tillgodohavanden, som skall erläggas under tiden för omhändertagandet, samt, med beaktande av stadgandena i 31 § lagen om socialhjälp, använda dem för erliggande av kostnader, föranledda av omhändertagande, och för ersättning av dessa kostnader. Ur dessa medel skall enligt gällande stadganden eller annars enligt nämndens beslut skiljig andel reserveras för barnets eller den unga personens eget bruk för hans personliga behov. Dessutom bör tagas i beaktande, vad om användningen av sådan prestation möjligen är annorstädes stadgat eller föreskrivet. Socialnämnden kan likväl avstå från indrivande av ersättning, då skäl därtill anses föreligga. Över ovan nämnda medel skall föras särskilt konto, ur vilket vid anfordran bör givas utdrag åt barnet eller den unga personen, föräldrarna eller annan hans förmyndare. (30.12.1970/899)

Har socialnämnden meddelat utbetalaren av i 1 mom. avsedd betalning, att barnet eller den unga personen är omhändertagen av socialnämnden, må betalningen med rättslig verkan ske endast till socialnämnden. (30.12.1970/899)

För kostnader, som åsamkars socialnämnd av barns eller ungs persons omhändertagande, må nämnden indriva ersättning av den eller dem som enligt 3 § lagen om socialhjälp är skyldiga att draga försorg om barnets eller den unga personens underhåll och vård, såframt ej nämnden anser skäl föreligga att avstå från ersättningen. Vid indrivning av ersättning skall dock iakttagas vad i 30 a § 1 mom. och 30 b § lagen om socialhjälp är stadgat. Angående indrivning av och ansökan om ersättning gäller dessutom i tillämpliga delar vad i 31 och 38 §§ lagen om socialhjälp är stadgat om ersättning av socialhjälp i fall som avses i 29 § av sagda lag. (30.12.1970/899)

Har någon, som på grund av dom eller avtal är pliktig att till fullgörande av lagstadgad försörjningsskyldighet utgiva underhållsbidrag åt barn eller ung person, åsidosatt denna sin skyldighet och har [vårdsnämnden] därför varit nödsakad att omhändertaga barnet, må nämnden ej enligt 3 momentet söka ersättning av den av föräldrarna, som icke gjort sig skyldig till sådan uraktlåtenhet, och bör i dylikt fall i nämndens protokoll göras anteckning om orsaken till omhändertagandet och begränsningen av här omförmälda ersättnings-skyldighet.

Slutstadgandet i L 30.12.1970/899 lyder:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1971.

Angående kostnaderna för omhändertagande av barn eller ung person, som omhändertagits av socialnämnden före denna lags ikraftträdande, tillämpas tidigare gällande stadganden, likväl så, att ersättning för barnskyddskostnader icke längre kan bestämmas att utgå i form av arbete i arbetsinrättning och att 30 b § lagen om socialhjälp, då lagen träder i kraft, skall tillämpas även i dessa ärenden.

Se §§ 47—43; SoCHJL, S 15.

Fadern blev icke fri sin ersättningsskyldighet på den grund att vårdsnämnden, då den placerat vårdbehövande barn i enskilt hem, icke med vardera föräldrarna träffat avtal om omhändertagandet och ej heller fattat beslutet om omhändertagandet i den ordning, som föreskrives i L om barnskydd §§ 12—15. HFD 1950 II 55 (omr. 6—1).

41 §. (30.12.1970/899) Har barn eller ung person blivit i behov av vård och uppfostran utanför hemmet, och har annan än i 13 § 1 mom. avsedd kommun tillfälligt ordnat vården av barnet, har denna kommun rätt att för lämnad vård erhålla ersättning av den i 13 § 1 mom. avsedda kommunen.

Kommun, som önskar erhålla i 1 mom. avsedd ersättning, skall ofördröjligen skriftligen underrätta socialnämnden i den i 13 § 1 mom. avsedda kommunen om att vård givits. Föresättning för utfärdande av ersättning är, att ansökan därom anhängiggjorts inom nittio dagar från den dag då beslut om lämnande av vård fattades. Om ansökan icke anhängiggöres inom nämnda termin, går kommunen förlustig sin rätt att utfärd ersättning för vård som den lämnat innan yrkandet anhängiggjordes.

I 1 mom. avsedda ersättningsärenden avgöras av den länsstyrelse, inom vars verksamhetsområde den kommun är belägen som lämnat vården.

Se § 51 mom. 3. Jfr SoCHJL § 40, S 15.

10 Kap. Straffbestämmelser.

42 §. Var, som åsidosätter i 26 § eller i 33 § 3 mom. stadgad anmälningsskyldighet, straffes med [högst tjugo dags]böter.

Var, som mot i 28 § stadgat förbud tagit fosterbarn, straffes med [högst femtio dags]böter eller, där omständigheterna äro synnerligen försvärande, med fängelse ej utöver sex månader.

43 §. Var, som hindrar skyddsövervakare i dennes verksamhet till fromma för barn eller ung person eller i uppsikten över fosterbarns vård, straffes med [högst femtio dags]böter, där ej handlingen annorstädes är belagd med strängare straff.

Se SL 16: 2, St 1.

44 §. Var, som genom ondandöljande av barn eller ung person, som i 8 eller 25 § avses, eller genom att förhålla barn eller ung person att avvika från orten eller genom vilseledande uppgifter uppsåtligen ställer hinder för verkställande av beslut rörande barn eller ung person eller för undersökning i ärendet eller som avsiktligt förläts eller förhållt barn eller ung person, som av [vårdsnämnd] omhändertagits, att förlöpa hemmet eller anstalten, straffes, där ej handlingen annorstädes i lag är belagd med strängare straff, med [högst femtio dags]böter eller, där omständigheterna äro synnerligen försvärande, med fängelse ej utöver sex månader.

Jfr SL 16: 20, St 1.

Minderårigt barns lagliga förmyndare och uppfostrare är berättigad att själv taga barnet från utomstående person, då hans rätt att omhändertaga barnet är så uppenbar, att polismyndighet hade varit behörlig att förhålla honom därtill. JK 1938 s. 51.

45 §. Tillstodjer någon barn eller ung person, som står under hans vård, att syssla med enligt 7 kapitlet förbjudet förvärvsarbete, straffes med [högst tjugo dags]böter.

46 §. I detta kapitel nämnd överträdelse må ej av allmän åklagare åtalas, med mindre målsägande, förestandare för uppfostringsanstalt eller [vårdsnämnd] anmält överträdelse till åtal.

Se F om barnskydd § 31, S 24.

11 Kap. Särskilda stadganden.

47 §. Vad i denna lag stadgas om föräldrar, gäller adoptivföräldrar, då fråga är om adoptivbarn. Barns eller ungs persons föräldrar äro skyldiga att utgiva ersättning enligt 40 § 3 mom. endast om den, som adopterat barnet, är ur stånd att fullgöra sin ersättnings-skyldighet.

Se L om adoptivbarn, Ci 17.

48 §. Tillika person endast ordnad, förmyndare stadgandena i lagning allenast n alliger.

Den make, omvårdnaden av ang. vårdnaden 1958 II 109 (o)

49 §. [Vård] ringsanstalt äro handräckning Jfr Socialvård

50 §. Erfar rare, likare, [F] dighet att något ofördröjligen Dylik anmäl kommunen ber

Se F om barn

51 §. (30.12 stöd av 23, 2 har vederböran socialstyrelsen

I länsstyrelse av socialnämnd icke sökas gen

Angående ä i ärende som vad i 56 a § är stadgat.

Se FörvBesvL

SoCHJL § 36—5

Då barnskyd åläggas att and fråga om ett besvär var tillä liggare 3568.

52 §. Närma

ande i verkstäl

Se F om barn

53 §. Denna

S 24 F a

På föredragning i lagen den 17 jan

1 §. [Vårdsnäm] barnavårds- och draga försorg om soner, som äro i avses i lagen om

De åligganden, nämnden, handhas 4-5, S 6. Se även

2 §. Anser barn målsman eller i 5 barn eller ung po eller vård, göre i [vårdsnämnden], de som nämnden till

Jfr SoCHJL § 2 S 30.

3 §. Har hos eller har till näm innehavare av tj sådant, som synes ställas förberedande reglemente] nämna

Finnes skäl till av vård beror p dom, abnormitet, skall om dess till förberedande undet

Vårdselemente värden. Socialvård 4 §. Dragat ej

gad försorg om b

* Se L om soci

27 §. Har [vårdsnämnd] erhållit vetskap om att fosterbarn mottagits i fosterhem eller enskilt barnhem, skall nämnden, där den ej förut har noggrann kännedom om hemmet, ofördröjligen låta verkställa inspektion därav.

[Vårdsnämnd] skall övervaka, att fosterbarn erhåller omsorgsfull vård och uppfostran, och gälla beträffande övervakning och avgivande av redogörelse i tillämpliga delar, vad därom i 20 § 2 mom. är stadgat.

Befinnes fosterhem eller barnhem olämpligt eller där meddelad vård och uppfostran bristfällig, bör nämnden söka att med lämpliga medel få rättelse till stånd. Vinnes ej rättelse, äger nämnden rätt att ålägga fostraren att återställa barnet åt den, som är skyldig att draga försorg om detsamma. Prövas barnet genom denna åtgärd bliva försatt i förhållanden, som i 8 § sägs, äger nämnden, dess ordförande eller av densamma bemyndigad funktionär befogenhet att skrida till i 9 och 19 §§ stadgade åtgärder.

[Socialnämnd] må, då vid vård eller uppfostran av barn i dagvård förekommande brister, försummelser eller andra särskilda orsaker det påkalla, besluta, hur många sådana barn som högst få vårdas och uppfostras i fosterhemmet samtidigt, och hur gamla de få vara. (12.1.1968/25)

Se L och F om barndagvård, § 36 och § 37.

28 §. [Vårdsnämnd] är berättigad förbjuda person eller barnhem, som befinnes därtill olämpligt, att hålla fosterbarn.

Se § 31 mom. 1; F om barnskydd § 24, § 24.

29 §. [Vårdsnämnd] må uppdraga åt en eller flere personer att på nämndens ansvar handhava den i 27 § avsedda uppsikten, och är beträffande dem i tillämpliga delar gällande, vad i 10 § om skyddsövervakare är stadgat.

Se F om barnskydd § 25, § 24.

7 Kap. Barns skyddande mot olämplig förvärvs- verksamhet.

30 §. Barn må icke uppträda såsom kringvandrande sångare, musikanter, dansare eller akrobat, ej heller utöva annan därmed jämförlig förvärvsverksamhet.

Utan [vårdsnämnds] samtycke må barn icke idka måleri eller annan därmed jämförlig verksamhet på offentlig plats, för så vitt det ej är fråga om tillfällig försäljning av naturprodukter, som av barnet eller medlem av barnets hem insamlats eller odlats.

Barn eller ung person av kvinnligt kön må icke utan nämndens begivande betjäna allmänheten å hotell, restaurang, kafé eller annat därmed jämförligt offentligt ställe, såframt ej detta sker under omedelbar uppsikt av föräldrar eller förmyndare.

Beträffande barns eller ung persons arbete för arbetsgivares räkning samt deras anställning vid minutförsäljning och utskänkning av alkohol drycker lände till efterrättelse, vad därom är särskilt stadgat.

Se § 45; F om barnskydd § 26, § 24; NäringsL §§ 5 och 14, Ek § 58; L om skydd för unga arbetstagare, Ar 37; F om anställande av unga arbetstagare i farliga arbeten, Ar 38; AlkoholL § 50, Ek § 5.

31 §. [Vårdsnämnd] må icke lämna sitt samtycke till sysselsättande med i 30 § 2 och 3 mom. nämnt förvärvsarbete, om den prövar det menligt för vederbörandes sedlighet, hälsa eller kroppsliga utveckling.

Över i denna § nämnt beslut kan bevärs med stöd av Socialvårdsl. § 22, § 6, anföras hos länsstyrelsen.

8 Kap. Barnskyddsanstalter.

32 §. Barnskyddsanstalter äro av staten upprätthållna allmänna uppfostringsanstalter samt sådana av kommun eller enskilda upprätthållna anstalter, som socialministeriet för ändamålet godkännt.

För såvitt av [vårdsnämnd] omhändertagna barn, som icke skola insättas i uppfostringsanstalt, ej kunna mottagas i lämpliga enskilda hem eller i enskilda barnhem, bör kommun upprätthålla eller deltaga i upprätthållande av barnhem.

Barnskyddsanstalt bör hava av [socialministeriet] godkänt reglemente.

Se § 35 mom. 2; F om barnskydd § 27, § 24; TuberkulosL §§ 20 och 22, I 27; Socialvårdsl. § 16 mom. 2, § 6.

Jfr L om rådgivningsbyråer för uppfostringsfrågor, § 37 a.

33 §. Vid inrättande eller omändrande av kommunal eller enskild uppfostringsanstalt eller annan kommunal anstalt, som avser barnskydd, skall stadfästelse å ritningarna till nya byggnader eller större ändringsarbeten utverkas hos [socialministeriet].

I föregående moment avsedd anstalt må icke tagas i bruk, innan den av [socialministeriet] för ändamålet godkännt.

Om öppnande av privat barnhem, [barnträdgård, barnkrubba] eller annan dylik anstalt bör anmälan göras hos [vårdsnämnden] i kommunen.

Se § 42; Hälsovl. § 23, I 20; F om barnskydd §§ 27 och 28, § 24; L ang. statsunderstöd åt kommunala och enskilda uppfostringsanstalter, § 28 (II); L om statsunderstöd åt barnhem, § 34 (II); L om barndagvård, § 36.

Se även F om statens husbyggnadsprojekt, L 5 a (II).

§ 34 har upphävts genom Socialvårdsl., § 6.

35 §. Barnskyddsanstalterna övervakas av myndighet, som av [socialministeriet] därtill förordnats.

Enskilda barnhem och övriga sådana anstalter, vilka icke äro i 32 § 1 mom. omnämnda av [socialministeriet] godkända anstalter, stå likaså under [socialministeriets] inseende.

Jfr Socialvårdsl. §§ 1 och 2, § 6; Socialvårdsl. kap. 1, § 7; F om social- och hälsovårdsavdelning vid länsstyrelse, H 3 b.

9 Kap. Kostnaderna för barnskyddet och deras ersättande.

36 §. För elev, som intagits i statens uppfostringsanstalt, skall erläggas föreskriven avgift.

Se F ang. vårdavgifter, som skola erläggas för allmänna uppfostringsanstalter och av staten underhållna skyddshem på grund av ansökan intagna elever § 1, § 32 (II).

37 §. Om tilldelande av statsunderstöd åt kommunala och enskilda uppfostringsanstalter, kommunala och enskilda anstalter för vård och uppfostran av andesvaga barn och unga personer, ävensom åt [barnträdgårdar], samt om villkoren för sådant understöd är gällande, vad om dem är särskilt stadgat.

Se SocialL §§ 43 och 44, § 15; L ang. statsunderstöd åt kommunala och enskilda uppfostringsanstalter, § 28 (II); L och F om psykiskt efterblivna, § 30 och 31; L och F om statsunderstöd åt barnhem, § 34 (II) och 35 (II); L om barndagvård, § 36; L om rådgivningsbyråer för uppfostringsfrågor, § 37 a.

38 §. Att person, som [vårdsnämnd] låtit kalla för att meddela upplysningar i ärende, som rör barns omhändertagande av nämnden, bör nämnden utanordna skälig resekostnadsersättning ur kommunens medel.

Se § 31 mom. 2.

39 §. De kostnader, vilka åsamkats kommun genom uppfostran, som annorstädes utom hemmet än i statens eller i 37 § nämnd uppfostringsanstalt meddelats barn eller ung person, vilka av i 8 § 1 mom. punkt e samt 2 mom. nämnd orsak av [vårdsnämnden] omhändertagits, och för vilka i 40 § 3 mom. stadgad ersättning ej av barnets eller den unga personens föräldrar eller av annan underhållsskyldig person erhållits, ersätts av staten till en tredjedel.

Likväl kan [socialministeriet] efter prövning förordna, att kommun skall ur statens medel ersättas till högst hälften eller, där synnerligen vägande skäl därtill föreligger, jämväl därtöver för de utgifter kommunen tillskjutits genom den yrkesundervisning, som enligt

48 §. Tillkommer omvårdnaden om barn eller ung person endast den ena av föräldrarna, särskilt förordnad förmyndare eller far- eller morföräldrar, skola stadgandena i denna lag rörande föräldrar äga tillämpning allenast med avseende å den, vilken omvårdnaden åligger.

Den make, som i äktenskapskillnadsdomen icke anförträtt omvårdnaden om makarnas barn, hade icke besvärstätt i ärende ang. vårdnaden om barnet enligt lagen om barnskydd. HFD 1958 II 109 (omr. 3-2) och II 133.

49 §. [Vårdsnämnd] och föreståndare för uppfostringsanstalt äro berättigade att vid behov erhålla nödig handräckning av [landshövding] och polismyndighet. Jfr Socialvårdsl. § 9 mom. 2 p. 5 och § 21 mom. 1, S. 6.

50 §. Erfar präst, församlingsföreståndare, skolledare, läkare, [barnmorska], polis eller kommunal myndighet att någon är i behov av barnskydd, anmäla därom ofördröjligen hos [vårdsnämnden].

Dylik anmälan är jämväl varje annan medlem av kommunen berättigad att göra.

Se F om barnskydd § 2, S. 24. Jfr SocHjL § 8, S. 15.

51 §. (30.12.1970/899) Över socialnämndens med stöd av 23, 25 och 28 §§ i denna lag fattade beslut har vederbörande rätt att skriftligen anföra besvär hos socialstyrelsen inom trettio dagar efter delfäendet.

I länsstyrelsens beslut med anledning av beslut, som av socialnämnden fattats med stöd av 38 §, må ändring icke sökas genom besvär.

Angående ändringssökande i länsstyrelsens beslut i ärende som avses i 41 § gäller på motsvarande sätt, vad i 56 a § och 57 § 2 mom. lagen om socialhjälp är stadgat.

Se FörvBesvL, B 4; Socialvårdsl. § 22 mom. 1-2 och 4, S. 6; SocHjL §§ 56-58, S. 15.

Då barnskyddsnämnd yrkade, att en annan kommun måtte åläggas att anordna ett barns framtida vårdnad, var det icke fråga om ett sådant ersättningsärende kommuner emellan, att besvär var tillåtet endast med tillstånd av HFD. HFD 17.9.1973 ligare 3568.

52 §. Närmare bestämmelser om denna lags bringande i verkställighet utfärdas genom förordning.

Se F om barnskydd, S. 24.

53 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1937.

vidtaga av behovet påkallade åtgärder för understödande och komplettering av barnets hemuppföstran. I detta syfte bör nämnden söka förmå föräldrarna eller försörjaren att till barnets bästa anlita i 7 § av lagen om barnskydd avsedda anstalter eller verksamhetsformer.

5 §. [Vårdsnämnd] skall vid behov med råd och anvisningar biträda barn och unga personer vid valet av yrke samt vid anskaffandet av lämplig yrkesundervisning eller förtjänstarbete. I sådant syfte bör nämnden samarbeta med skolor ävensom med sådana föreningar, som hava sig dessa uppgifter förelagda, samt med [yrkeslärlingsnämnd och arbetsförmedlingsbyrå], för såvitt sådana finnas i kommunen.

Se Läroavslst., Ar 2; L om arbetsförmedling, Ar 63. Jfr L om barnskydd §§ 6-7, S. 23; L om yrkesvägledning, Q 14 (II).

6 §. Hava föräldrar till barn eller ung person avlidit eller hava de övergivit barnet eller den unga personen, skall förmyndaren eller den, i vars vård barnet eller den unga personen först kommit, så ock kyrkoherdeämbetet eller annan registernyhet ofördröjligen göra anmälan därom hos [vårdsnämnden].

Se KL § 127, E 3 (II); F om ortodoxa kyrkosamfundet § 29, E 23 (II); ReligionsfrihetL § 23, E 1; L om befolkningsböcker, H 10; L om barnskydd § 8 mom. 1 och § 9 mom. 1, S. 23.

7 §. Har barn eller ung person begått straffbar gärning eller beträffat med beutleri eller eljest befunnits kunna likställas med lösdrivare eller anträffats drucken, skall polismyndigheten ofördröjligen därom underrätta [vårdsnämnden].

Socialnämnden skall följa undersökningen av straffbelagd gärning som barn eller ung person anmälts ha begått samt vara företrädd vid förundersökning och inför domstol. Kan åtal för gärningen utföras i strafforderförfarande, behöver nämnden dock icke vara företrädd vid förundersökning. Nämnden skall även lämna rannsaktions- och judiciella myndigheter tillbudsstående uppgifter om barn och ung person och dess förhållanden. (5.6.1970/375)

Har barn eller ung person, som fyllt femton år, erhållit villkorlig dom eller från fängelse försatts i villkorlig frihet, avgöre [vårdsnämnden], huruvida barnet eller den unga personen skall omhändertagas av nämnden eller huruvida beträffande honom andra åtgärder böra vidtagas.

Om barns eller ungs persons försättande i villkorlig frihet skall fängelsedirektören skriftligen anmäla hos [vårdsnämnden] i barnets eller den unga persons bostadsort.

Se L om lösdrivare, S. 39; L ang. villkorlig straffdom, St 16; SV 2: 13-18, St 18; L om, F ang. och JustMb ang. unga förbrytare, St 10-12.

8 §. Då förmyndare skall förordnas för barn eller ung person, skall [vårdsnämnden] i fall, som nämnas i 8 § av lagen om barnskydd, och även annars, då särskilda skäl därtill föreligga, hos förmyndarnämnden göra förslag om förordnande av lämplig förmyndare för barnet eller den unga personen.

Se FörmyndarskapsL, C1 6; L om barnskydd § 21, S. 23.

9 §. Till skyddsövervakare böra antagas sådana personer, som i varje särskilt fall befinnas lämpliga för uppgiften, och må icke samma person förordnas till skyddsövervakare för flera barn eller unga personer än att säkerhet förefinns för åliggandets ordentliga uppfyllande.

Se § 23; L om barnskydd § 9 mom. 2 p. e och § 10, S. 23.

10 §. För ung person, som av orsak, som nämnas i 8 § 2 mom. av lagen om barnskydd, har förordnats att ställas under skyddsövervakning, skall enligt av [socialministeriet] fastställt formulär utfärdas kontrollbok, vart anvisningar och bestämmelser om den under uppsikt ställda skola antecknas. Den under övervakning ställda är skyldig att vid anfordran uppvisa kontrollboken för [vårdsnämnden] i bostadsorten och för den å vilken uppsikten i kommunen över dem, som ställts under skyddsövervakning, uppdragits, samt för polisen.

Jfr F om lösdrivare § 1 mom. 1, S. 40; F om värden av dem, som missbruka berusningsmedel §§ 4-5, S. 45.

11 §. Flyttar barn eller ung person, som [vårdsnämnden] funnit vara i behov av vård, vanligtvis till annan kommun, bör [vårdsnämnden] därom underrätta [vårdsnämnden] i den nya bostadsorten och översända till densamma nödiga uppgifter och handlingar.

Efter att hava mottagit handlingarna och infört barnet eller den unga personen i vederbörande förteckning, skall [vårdsnämnden] i den nya bostadsorten ofördröjligen därom skriftligen underrätta [vårdsnämnden] i den tidigare bostadsorten, varefter denna får avföra barnet eller den unga personen från sina förteckningar genom att i dem anteckna, till vilken kommun barnet eller den unga personen flyttat.

Jfr F ang. tillsyn över barn, födda utom äktenskap § 13, C1 20.

12 §. I 11 § av lagen om barnskydd avsett avtal om överlämnande av barn eller ung person i [vårdsnämndens] vård skall avfattas enligt av [socialministeriet] fastställt formulär och vid första tillfälle antecknas i nämndens protokoll.

Se L om barnskydd § 11, S. 23.

13 §. Har [vårdsnämnd] i fall, varom stadgas i 12 § av lagen om barnskydd, fattat beslut om barns eller ungs persons omhändertagande för vård, skall nämnden i syfte, som nämnas i lagens 17 § 1 mom., ofördröjligen insända beslutet och de till grund för detsamma liggande handlingarna till [socialministeriet] jämte intyg över, när beslutet delgivits, eller polismyndighets intyg över att beslutet icke kunnat delgivas barnets eller den unga persons föräldrar, förmyndare eller god man.

S 24 F ang. barnskydd 8.5.1936/203 *

På föredragning av socialministern stadgas med stöd av 52 § i lagen den 17 januari 1936 om barnskydd:

1 §. [Vårdsnämnden] bör följa och övervaka i kommunen på barnvårds- och uppfostringsområdet rådande förhållanden samt draga försorg om, att i kommunen befintliga barn och unga personer, som äro i behov av sådant skydd eller sådan vård, som avses i lagen om barnskydd, komma i åtnjutande därav.

De åligganden, som enl. denna förordning ankommit på vårdsnämnden, handhas numera av socialnämnden, se Socialvårdsl. §§ 4-5, S. 6. Se även L om barnskydd § 1, S. 23.

2 §. Anser barns eller ungs persons anhörig, förmyndare eller målsman eller i 50 § i lagen om barnskydd nämnd person, att barn eller ung person är i behov av i sagda lag stadgat skydd eller vård, göra anmälan därom muntligen eller skriftligen hos [vårdsnämnden], dess ordförande eller ledamot eller ock hos den, som nämnden tillsatt för att emottaga dylika anmälningar.

Jfr SocHjL § 8, S. 15; L om psykiskt efterblivna §§ 11-12, S. 30.

3 §. Har hos [vårdsnämnden] gjorts i 2 § nämnd anmälan eller har till nämndens, dess medlemms eller hos densamma anställd innehavares av tjänst eller befattning kännedom eljest kommit sådant, som synes påkalla nämndens åtgärd, skall i saken verkställas förberedande undersökning, på sätt i kommunens [vårdreglemente] närmare bestämmes.

Finnes skäl till antagande att barns eller ungs persons behov av vård beror på kroppslig sjukdom, andesvaghet, sinnessjukdom, abnormitet, vanförhet eller annat dylikt lyte eller svaghet, skall om dess läsoftillstånd, såvitt möjligt, i samband med den förberedande undersökningen införskaffas läkares utlåtande.

Vårdreglemente motsvaras numera av reglemente för socialvården. Socialvårdsl. § 16, S. 6.

4 §. Draga ej föräldrar eller annan försörjare i tillräcklig grad försorg om barnets vård och uppfostran, skall [vårdsnämnden]

* Se L om socialstyrelsen § 2 mom. 2, S. 2 (II).

Till i samma lagrum nämnd anmärkning bör fogas officiellt bevisat utdrag ur det beslut, mot vilket anmärkningen göres, samt de handlingar, med vilka den, som inlämnat anmärkningen, motiverar densamma.

[Socialministeriets] beslut, varöfver enligt 17 § 2 mom. av lagen om barnskydd besvär få anföras hos högsta förvaltningsdomstolen, skall jämte besvärsskrifningen i tjänsteväg bringas till den persons kännedom, som gjort anmärkningen.

Se L om barnskydd §§ 12, 13 och 17, § 23; FörvDelsl., B 7.

14 §. Barn eller ung person, som omhändertagits av [vårdnämnd], skall vid behov tillse vidare hållas i barnhem eller annan vårdplats, tills klarhet vunnits om den för honom lämpliga vård.

Se L om barnskydd § 20 mom. 1, § 23.

15 §. I 20 § 2 mom. av lagen om barnskydd nämnt avtal skall uppgöras enligt av [socialministeriet] fastställt formulär.

16 §. Barn eller ung person må för vård placeras endast i sådant sanitärt avseende godkännat enskilt hem, där i sjukdom i smittstadiet insjuknad person ej finnes och som [vårdnämnden] funnit i stånd att giva för utvecklingen av barnets eller den unga personens böfse, karaktär och krafter lämplig vård och uppfostran.

Vid placeringar av barn eller ung person i enskilt hem bör beaktas att vård såvitt möjligt beredes honom i samma hem för hela vårdtiden.

Se L om barnskydd § 20 mom. 3, § 23. Jfr SocHJL §§ 13—15 och 23, § 15; F om psykiskt efterblivna §§ 19—20, § 31.

17 §. Medlem av [vårdnämnden] eller annan person, som nämnden befullmäktigat att verkställa i 20 § 2 mom. av lagen om barnskydd avsedd kontroll i enskilda hem, bör förande varje inspektion till [vårdnämnden] kvartalsvis avge redogörelse uppgjord i enlighet med av [socialministeriet] fastställt formulär.

Se SocHJL § 12 mom. 3, § 15.

18 §. Misskänkes barn eller ung person, som omhändertagits av [vårdnämnd], vara i behov av i 20 § 4 mom. av lagen om barnskydd avsedd särskild vård, bör nämnden såvitt möjligt införskaffa läkares utlåtande över sjukdomens eller lysets beskaffenhet samt om erforderlig specialvård.

19 §. Har barn eller ung person placerats i enskilt hem i annan kommun för att vårdas, bör [vårdnämnden] ofördröjligen därom göra anmälan hos [vårdnämnden] i vårdorten.

Se L om barnskydd § 20 mom. 2, § 23. Jfr SocHJL § 15, § 15.

20 §. Barns eller ungs persons placering utom hem för uppfostran kan [vårdnämnden] anordna även genom förmedling av sådan i barnskyddsarbete verksam förening, som av [socialministeriet] godkänts såsom förmedlare.

21 §. Hållandet av barn eller ung person i av [vårdnämnden] förordnad anstaltsvård kan på prov avbrytas, varvid barnet eller den unga personen bör placeras i annan vård eller sysselsättning, som står under föreståndarens för anstalten eller nämndens insyn. Härom beslutar [vårdnämnden], på framställning av föreståndaren eller sedan hans utlåtande i saken införskaffats.

Har barn eller ung person upptagits i statens uppfostringsanstalt, må beträffande i 1 mom. utlåtande taga avbrott och placering iakttagas vad därom är särskilt stadgat.

Se F ang. statens uppfostringsanstalter §§ 19 och 21, § 27 (II).

22 §. Föreståndare för statens uppfostringsanstalt är skyldig att, då anmälan därtill finnes och åtminstone en gång om året, hos [socialministeriet] göra framställning om utskrivning från anstalten av de barn eller unga personer, vilka enligt 23 § 1 mom. av lagen om barnskydd ej längre behöva hållas i anstalten.

Då barn eller ung person, som omhändertagits av [vårdnämnd], placerats i kommunal eller enskild uppfostringsanstalt eller i anstalt för specialvård, bör nämnden, efter att i saken hava införskaffat utlåtande av föreståndaren för anstalten, en gång om året eller, då skäl därtill yppas, även på annan tid taga under omprövning huruvida barnet eller den unga personen kan utskrivas från anstalten.

Då [vårdnämnd] beslutat uttaga barn eller ung person från anstalt, bör nämnden tillse, att barnet eller den unga personen därefter får erforderlig vård under sådana förhållanden, att de icke äventyra dess kroppsliga och andliga utveckling.

Jfr F om psykiskt efterblivna § 26, § 31.

23 §. Anmälan, varom stadgas i 26 § 1 och 2 mom. av lagen om barnskydd, kan göras muntligen eller skriftligen. Där bör lämnas uppgift om barnets och föräldrarnas fullständiga namn, barnets födelseort och -tid, samt om den, som placerat barnet, och om beloppet av den ersättning, som erlägges för barnets vård, så ock om den dag, då barnet mottagits, samt om fosterhemmets adress.

Då i 1 mom. nämnd anmälan gjorts samt fostraren och fosterhemmet befunnits lämpliga för barnets vård och uppfostran, skall fostraren tillställas utdrag ur [vårdnämndens] beslut såsom bevis över att anmälningskyldigheten är uppfylld och hemmet godkänts såsom fosterhem för det anmälda barnet.

I 26 § 3 mom. av lagen om barnskydd nämnd anmälan bör, därest fosterhemmet eller barnhemmet flyttas till annan kommun, göras på i 1 mom. nämnt sätt hos [vårdnämnden] i såväl den tidigare som den nya orten, hos den sistnämnda inom åtta dagar räknat från inflyttningen till kommunen.

[Vårdnämnd] skall föra förteckning över anmälningarna.

24 §. Har [vårdnämnd] med stöd av 28 § i lagen om barnskydd beslutat förbjuda någon person eller barnhem att hålla

fosterbarn, bör nämnden, sedan beslutet vunnit laga kraft, därom göra anmälan hos polisen.

Se L om barnskydd §§ 27—28, § 23.

25 §. Vad ovan i 9 § är sagt om skyddsövervakare, gäller i tillämpliga delar även de övervakare, om vilka stadgas i 29 § av lagen om barnskydd.

26 §. I 30 § 2 och 3 mom. av lagen om barnskydd avsett samtycke av [vårdnämnd] skall meddelas skriftligt enligt av [socialministeriet] godkänt formulär. Tillståndsbrevet skall vid befordran uppvisas för [vårdnämnden] och för den, vilken om befordring med uppsikten över av minderårig bedriven köpskap och annan verksamhet i kommunen, samt för polisen.

27 §. Ansökan, som avser godkännande av kommunal eller enskild uppfostringsanstalt eller annan kommunal barnskyddsanstalt för dess ändamål, skall ingivas till [socialministeriet].

I ansökan bör uppgivas:

1) anstaltens namn, postadress och ägare;

2) personalens sammansättning;

3) antalet vårdplatser; samt

4) avgifter, som uppbäras för vårdplatserna.

Vid ansökan bör fogas:

1) förslag till reglemente för anstalten;

2) utredning om de ekonomiska förutsättningarna för anstaltens verksamhet;

3) utredning om huruvida anstaltens läge och område äro lämpliga för sitt ändamål; samt

4) fullständiga ritningar över anstaltens byggnader och deras belägenhet ävensom dess driftsplan.

Se L om barnskydd §§ 32—33, § 23.

28 §. Den som upprätthåller i 33 § 3 mom. av lagen om barnskydd avsedd anstalt eller inrättar dylik anstalt, är skyldig att inom en månad från lagens ikraftträdande eller senast inom fjorton dagar från det den nya anstalten begynt sin verksamhet därom göra skriftlig anmälan hos [socialministeriet] och [vårdnämnden]. I anmälan bör uppgivas anstaltens ändamål, belägenhet och postadress samt vårdplatsernas antal och den ansvarige föreståndaren. Vid anmälan bör fogas anstaltens reglemente.

29 §. [I inspektionsmyndighets med stöd av 34 § i lagen om barnskydd givna beslut kan ändring sökas hos socialministeriet genom besvär, som jämte det överklagade beslutet och tillhörande handlingar bör insändas till ministeriet före klockan tolv på den trettionde dagen, räknat från delföreländet. I socialministeriets beslut må ändring ej sökas].

Då Socialvårdsl., § 6 har upphävt L om barnskydd § 34, § 23, har även denna § upphävt.

30 §. Närmare bestämmelser om beräkningen av de i 39 § av lagen om barnskydd nämnda kostnaderna och om redovisning samt om erläggande av ersättning utfärdas medels statsrådets beslut.

Se SRb ang. uträkningar och redovisning av de i 39 § i lagen om barnskydd nämnda kostnader samt om deras ersättning av statsmedel, § 25 (II).

31 §. Har [vårdnämnd] erhållit kännedom om sådan överträdelse, för vilken i 10 kap. lagen om barnskydd stadgas straff, bör nämnden, där den anser skäl föreligga, om överträdelsen göra anmälan hos allmänna åklagaren. Anmälan bör göras skriftligen och åklagaren skall tillställas för åtalets drivande erforderlig utredning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1937.

S 30 L om psykiskt efterblivna 7.3.1958/107 *

1 Kap. Allmänna stadganden.

1 §. Med psykiskt efterbliven avses i denna lag person, som huvudsakligen till följd av utvecklade intellektuella funktioner är eller kommer att vara i behov av fortsatt skötsel, specialundervisning, vård eller handledning.

2 §. I denna lag avsedd vård av psykiskt efterblivna omfattar undersökning, skötsel, fostran och undervisning samt övervakning av psykiskt efterblivna, enligt vad nedan stadgas.

3 §. Högsta ledningen av och tillsynen över vården av psykiskt efterblivna åvilar [socialministeriet].

Hälsö- och sjukvårdsverksamheten vid anstalterna för psykiskt efterblivna står likväl under medicinalmyndigheters tillsyn.

4 §. L om socialstyrelsen § 2 mom. 2, § 2 (II), F om social- och hälsovårdsministeriets allmogden i vissa till socialförvaltningsområde hörande ärenden § 2 mom. 1 p. 5, § 5 (II). Ang. uttämning mellan de nordiska länderna för verkställighet av beslut om vård eller behandling, se § 49 och 50.

digheternas

Se Socialvård

psykiskt efterbl

4 §. Lok

blivna är soc

1) att föra

ningar eller

kiskt efterbl

2) att på

föräldrar, för

initiativ drag

är i behov a

3) att för

övervakare o

samt

4) att full

angående vå

Se Socialvård

§ 31.

2 Kap.

5 §. Psyk

damålet inrät

medicinska

nala och en

blivna och i

stående unde

i vård, arbe

miljevård i

Psyiskt e

hem och vid

efterblivna.

I

sökningen o

ledande vård

visst centr

Psyiskt e

sälva eller

liga anlag,

ningar av a

Se § 17 o

Ang. familje

om ersättning

6 §. Vid

en direktio

ständigare o

behov annan

Se F om ps

7 §. Med

aves i denna

kommunalför

muner eller

riteren, eller

delen utgör

8 §. Till

stat för psy

[socialminist

reglemente b

ställelse.

Anstalt för

förrän den a

damål.

Se § 33 m

P om social-

socialförvaltning

§ 3 (II).

3 Kap.

9 §. För

denna lag a

anstalts tillsyn

med tanke

beträffande nöd

Nr 720.

Lag

angående ändring av lagen om barnskydd.

Givet i Helsingfors den 27 augusti 1976.

I enlighet med riksdagens beslut
upphäves 23 § 2 mom. lagen den 17 januari 1936 om barnskydd (52/36) samt
ändras 17 § 1 och 2 mom., 20 § 5 mom., 23 § 1 mom., 32 § 3 mom. och 33 § 2 mom.
samt 51 §,
av dessa lagrum 51 § sådan den lyder i lag av den 31 december 1974 (1035/74), som
följer:

17 §.

Socialnämndens beslut, varigenom förordnats
om barns eller ung persons omhändertagande
av nämnden, skall underställas länsstyrelsen för
fastställelse.

Äro barns föräldrar, förmyndare eller god
man missnöjda med länsstyrelsens beslut, kan
ändring däri sökas inom 30 dagar efter del-
fäendet av beslutet genom besvär hos social-
styrelsen.

20 §.

Har barn eller ung person av ovan i 8 §
2 mom. nämnd anledning omhändertagits av
nämnden och finner nämnden, att barnets eller
den unga personens uppfostran icke på ett till-
fredsställande sätt kan tillgodas i enskilt hem
eller barnhem, och är barnet eller den unga
personer icke i behov av i denna paragrafs 4
mom. förutsatt vård, skall nämnden draga
försorg om att barnet placeras i uppfostrings-
anstalt. Beslut angående placering i uppfostrings-
anstalt skall underställas länsstyrelsen för
fastställelse.

23 §.

Befinnes barn eller ung person, som om-
händertagits av socialnämnden, ej längre vara i
behov av vård och uppfostran utom hemmet,

skall nämnden besluta att omhändertagandet
upphör.

32 §.

Barnskyddsanstalt skall ha av länsstyrelsen
godkänt reglemente.

33 §.

Ibrukttagandet av ovan i 1 mom. avsedd an-
stalt godkännes av länsstyrelsen.

51 §.

Över beslut som socialnämnden med stöd av
20, 23, 25 eller 28 § fattat äger vederbörande
rätt att anföra besvär hos länsstyrelsen inom
30 dagar efter delfäendet av beslutet. Besvären
handläggas vid länsstyrelsens social- och hälso-
vårdsavdelning.

I beslut som socialstyrelsen fattat med stöd
av denna lag, med undantag av beslut som
fattats med stöd av 17, 23, 28 eller 39 §, får
ändring icke sökas genom besvär.

Över länsrättens beslut i ovan i 38 § av-
sett ärende får ändring icke sökas genom
besvär. Angående ändringssökande i läns-
styrelsens beslut i ärende som avses i 41 §
gäller på motsvarande sätt vad i 56 a § och
57 § 2 mom. lagen om socialhjälp är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1977. Slutföres i enlighet med tidigare gällande stadganden.
 Handläggningen av ärendet, som är anhängigt vid socialstyrelsen när denna lag träder i kraft,

Helsingfors den 27 augusti 1976.

Republikens President

URHO KEKKONEN

Social- och hälsovårdsminister *Irma Toivanen*

Nr 721.

Förordning

om ändring av förordningen angående barnskydd.

Given i Helsingfors den 27 augusti 1976.

På föredragning av social- och hälsovårdsministern

upphäves 13 § 3 mom. förordningen den 8 maj 1936 angående barnskydd (203/36) samt ändras förordningens 13 § 1 mom., 22 § 1 mom. och 28 §, som följer:

13 §.

Har socialnämnden i fall, varom är stadgat i 12 § lagen om barnskydd, fattat beslut om barns eller ung persons omhändertagande för vård, skall nämnden i syfte, som nämnes i lagens 17 § 1 mom., ofördröjligen insända beslutet och de handlingar som legat till grund för detsamma till länsstyrelsen. Till handlingarna skall jämväl fogas intyg över när beslutet delgivits eller polismyndighets intyg över att beslutet icke kunnat delgivas barnets eller den unga personens föräldrar, förmyndare eller god man.

23 § 1 mom. lagen om barnskydd icke längre behöva hållas i anstalten.

28 §.

Den som upprätthåller eller inrättar i 33 § 3 mom. lagen om barnskydd avsedd anstalt, är skyldig att inom 14 dagar från det att anstalten inlett sin verksamhet göra skriftlig anmälan härom till länsstyrelsen och till socialnämnden. I anmälan skola uppgivas anstaltens ändamål, förlägningsplats, adress, vårdplatsernas antal och ansvarig föreståndare. Till anmälan skall fogas anstaltens reglemente.

22 §.

Föreståndare för uppfostringsanstalt är skyldig att, då anledning därtill föreligger och åtminstone en gång om året, hos socialnämnden göra framställning om utskrivning från anstalten av de barn eller unga personer, vilka enligt

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1977. Handläggningen av ärende, som är anhängigt vid socialstyrelsen när denna förordning träder i kraft, slutföres där i enlighet med tidigare gällande stadganden.

Helsingfors den 27 augusti 1976.

Republikens President

URHO KEKKONEN

Social- och hälsovårdsminister *Irma Toivanen*

1852

Nr 1035.

Lag

angående ändring av lagen om barnskydd.

Given i Helsingfors den 31 december 1974.

I enlighet med Riksdagens beslut ändras 51 § lagen den 17 januari 1936 om barnskydd, sådant sagda lagrum lyder i lagen den 30 december 1970 (899/70), som följer:

51 §.

Över socialnämndens beslut med stöd av 23, 25 och 28 §§ äger målsägande rätt att skriftligen anföra besvär hos socialstyrelsen inom trettio dagar från delfäendet. Angående sökande av ändring i nämndens beslut med stöd av 38 §, 40 § 3 mom. eller 41 § gäller vad i 22 § lagen om förvaltningen av socialvården är stadgat.

I länsrätts utslag i ärende som avses i 38 § får ändring ej sökas. Angående sökande av ändring i länsrätts beslut i ärende, vari kommun av annan kommun yrkat ersättning för barnskyddskostnader, gäller i tillämpliga delar vad i 56 a § och 57 § 2 mom. lagen om socialhjälp är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1975.

Helsingfors den 31 december 1974.

Republikens President

URHO KEKKONEN

Minister för inrikesärendena *Heikki Tuominen*

924

Nr 462.

Lag

angående ändring av 22 och 23 §§ lagen om barnskydd.

Given i Helsingfors den 3 juni 1976.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 22 § 1 mom. och 23 § 4 mom. lagen den 17 januari 1936 om barnskydd, sådana sagda lagrum lyder i lag av den 30 maj 1969 (346/69), som följer:

22 §.

Av socialnämnd i enlighet med 9 § 2 mom. c, d och e punkterna beslutad skyddsåtgärd upphör beträffande barn, sedan detta fyllt sexton år, men fortgår i de fall, som förutsätts i 8 § 2 mom., även därefter, om ej nämnden annorlunda beslutar. Beträffande ung person upphör förenämnda åtgärd, då han fyller aderton år, såvida nämnden icke finner skäl att redan därförinnan inställa åtgärden.

23 §.

Nämndens omvårdnad om barn eller ung person, som omtalas i 8 § 1 mom. e punkten eller i samma paragrafs 2 mom., upphör senast då han fyller aderton år, dock icke förrän 1 år förflutit efter omhändertagandet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1976.

Helsingfors den 3 juni 1976.

Republikens President
URHO KEKKONEN

Justitieminister *Kristian Gestrin*